

e ga wahanga katoa o te Hahi i roto i nga Hui Topu. He tino pai te shakautu a tenei shakapono i nga shakaakoranga teka i ara ake nei, kore tonu atu hoki aua shakaakoranga e taetae te shakaara ake inaianei. Kore i pau katoa ki roto ki tenei shakapono nga tikanga katoa o nga Karaipiture, epari mo nga mea i hangai ai tenei shakapono he tino marama tana shakautu, a kaore hoki e taetae i tua atu i tenei tetahi utu ke atu no aua mea.

Ka nui te marama o te shai painga o te Hahi o Niu Tireni ki tenei wahi o te taonga oha o te hahi nui. No te mea e shakahutia ana tenei shakapono e te shakaminega i nga karakia katoa e shakatakatoria ai te Hapa a Te Ariki. Ko te shakapono a nga Apotoro e akona ana ki nga tagata katoa e haere mai ana kia iriiria, ki nga mea hoki e haere mai ana kia shakaukia. E shakahuatia ana ano hoki i nga karakia katoa o te ata o te ahiahi, a e shakahuu ana ano hoki nga ninita kia korerotia ki nga tagata mate me te patai atu ano mehemea kei te mau to ratou shakapono ki taua mea.

Da painga o te shakapono marama, ara kua takoto ki ro pupakupa, ki te hua e pupuri ana e shakahua ana hoki.

1. He shakaatu tika mai ki a tatou i te ahuatanga o te Atua. He shakahuatanga hoki na nga gutu i ta te gakai i shakapono—ka rite ga wahanga o te mea e ora ai tatou. E korerotia ana hoki ki a tatou, "Ki te shakaare tou magai ko Ihu te Ariki, a ka shakapono tou gakai na te Atua ia i shakaara ake i te hua mate, e ora koe."—*Roma. 10*".

2. He tohu no te shanui o to tatou shakapono. He mea i shakapohia e nga tagata o mua tuku iho kia a tatou, he mea ano hoki e shakapohia ana e nga iwi katoa o nga wahi katoa.

3.—He shakatupato i a tatou kia rite te pupuri i nga ahua katoa o te Atua e shakaaturia mai ana ki a tatou i nga karaipiture. To te tagata ahua hoki he pupuri i nga mea pai me nga mea marama, ko nga mea kaore i ata marama ka shakarereka ake. Ka mate ko te wairua i te gao o tera wahi. Hei arai atu i tenei mate kei pa ki te wairua o te tagata i pai ai te shakahua tonu i te shakapono penei, aua e shakaatu mai ana i nga mea marama me nga mea tuahua pouri o te Atua.

4.—Hei arahi i te hua e shakapono ana ki te korero i nga Karaipiture. Kei te Paipera e shakaaturia mai ana nga mea e ora ai te tagata, na reira he mea tika kia korero te tagata i tera. Epari e shai painga ai taua korero me korero i ruga i te gakai shakapono, kua i ruga i te gakai o te tagata e ahiahi ana kia mohio hei take tautohe. Kei ruga i tenei ahua te take i

tika ai te ki he pai te shakapono marama hei arahi i a tatou ki te ako i nga Karaipiture.

HAMUERA MATENGA.

Ki te Ropu Kawchan i te Rongo-pai.

I MUTU ia korero mo Te Mateja i roto i tera putanga o te *Pipi* i ga korero mo te patunga a nga Pakeha i a te Pahi mo te kohurutanga i te Poito. Ka puta ano etahi kupu na te Mateja mo te kohurutanga o te Poito. I te taenga o te kaupuke o te Mateja ki Pehairangi kaore i kaha ki te shakaaru i te nui aua o te hau. I haere ia ki uta me etahi ano o ona hoa. I tona hokianga ki te kaupuke ka haere i a ia he nui o nga rapatira, a moe katoa ana ratou i te kaupuke. Ka korero tatou inai nei i te haereinga atu o te Mateja ki te hohoa i te rogo i waenganui i nga tagata o Pehairangi me o Manganaro. I te aonga i tetahi ra kaore ano to matou kaupuke i kaha ki te shakaaru i te mau tonu mai o te hau. I haere ano ahau i tenei ra ki te moutere. I reira ka rogo au kua tae mai ga ope shahai o Manganaro ki te taetae shenua, i haere mai ki te tagi ki tetahi tagata rapatira i mate. Ka shakaaru au he wa pai tena hei haerega moku ki roto i taua ope ki te hohoa i te rogo, kia mutu ai te noho kino a enei iwi nunui. I korerotia e au taku shakaaru ki a Ruatara, kaore ia i gakai nui mai, no te mea no nga shahaitanga anake tona tutakitanga ki a ratou, kaore ia e mohio atu penei ra to ratou ahua i te wa o te marie. He shakaaru hoki ki au i kore ai e pai ki taku shakaaru. No taku tohega atu ka shakaare mai. I haere ano i a maua a Hopi rana ko Korokoro, a Nikora, a Kenara, a Kipi me Hanelana. To matou uga atu ka oma te ope, me ta matou haere tonu atu, ko Ruatara tonu ki mua. Te taenga atu o Ruatara ka tu mai te ope ra, ka karanga ia mai hoki matou. I taku taenga atu ka pahia e Ruatara ona pitara e rua, ka puhia hoki e te ope ra nga kai o a ratou na pu. Ka mohio au he tohu aia tenei. Ko tetahi o nga rapatira o taua ope he tagata i au ano e noho ana i Paramata, e tino mohio ana ki au, ko tonu i nga ki nga Pakeha ko Hori. Ka ahua roa matou e korerorero ana ka patai ahau ki a ratou mo te take i patua ai e ratou a te Poito. Ko ta ratou shakahoki mai tenei. I Poihakena etahi o ratou, me Hori. I te hokianga mai ka haere mai ratou ma ruga i a te Poito. Mahi ai ratou i ruga i te Kaupuke pera ano me nga heramana. I waho o te moana ka mate a Hori, katahi ia ka shua e te kapene mo te